UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

C ante E

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

cē ſecandaſq; nouacula fauces cōpulit cauſatus q ſe ingreſſum turbatius mare nō eſſet ſecutus. Gel. Negociū ſibi eſſe cauſatur. Uirg. Cauſando noſtros in lōguz ducis amores. Cauſari ēt culpare eſt. Hiero. ɔtra Uigil. Cauſabant quondā apl'i q periret vnguētū ſed dñi voce correcti ſunt: Idē contra Rufi. Quicqd enī me nō feciſſe cāris q̄re nō ipſe feciſti:

Cauſificor. cauſam dico. Plau. in aul. Nō cauſificor quin ego illam habeam potiſſimum.

Cauterium. Inſtrumētū eſt quo note īprimunt: ⁊ morbi alioquin inſanabiles inuri ſolent. Preterea canteriū in pictorū inſtrumentis continet quo bituminationes ⁊ fortiores queq; conglutinationes concoquuntur.

Cayſter fluuius Lydię ſardibus proximus ἀπὸ τοῦ καίεσθαι hoc ē amburi qm̄ ꝓpinquus ſit catacecaumenę q̄ pars eſt Epheſię ꝑtorida ⁊ deuſtę ſimilis nulla preter vitē arbore ſed vino ꝑſtantiſſimo qd Uictr. ⁊ Plyni⁹ catacecaumeniten ex hac origine denominant. Hinc Cayſtranus camp⁹ Stra. Poſt egreſſum cayſtri amnis lacus eſt ſelenſius cognomine in alterum ſtatim lacum interfluens.

Cayſtrus fę. generis. vrbs eſt Cilicię mediterranea.

C ante E

Cecrops. prim⁹ athenienſiū rex q̄ ānis quinquaginta regnauit. Hic athenas īſtaurauit. A cecrops fit cecropi⁹. a. um. poſſeſſiuū. Uirg. li. iiij. geor. Cecropius inat⁹ apes amor vrget habendi. Cecropis. idis ꝑronymicum femininū. Et cecropide athenienſes dicti ſūt. Suidas noſter κεκροφαὶ γυπτιος ωμ το γενος ωκησε τας ἀθηνας οθεν κεκρωπιδαι οι ἀθηναι.

Cecryphalea ꝓmontorium ſeu inſula ī peloponenſo vbi athenienſes ab egyneptis prelio ſuperati fuerunt.

Cedo. is. ſſi. ſſum. Uide in dictione cędo. is.

Cedrus. arbor maxima quę in ędificiis vtilitatē ꝑſtabat: eo q huiuſmodi materies ⁊ ꝓcera ſit nec oneroſa parietibus Ei⁹ folia ad cupſſi ſimilitudinē reſpondēt lignū iucundi odoris. eſt ⁊ diu durans nec a tinea vnq̄ exterminatur. Uirg. li. ij. geo. Dant alios alię fętus dant vtile lignū nauigijs pinos domibuſq; cedrumq; cypreſſos. Ex hac arbore naſcitur oleuz quod cedreū dicitur vt Uict. li. ij. inq̄t Quo reliquę res cuz ſunt vnctę vti ēt libri. a tineis ⁊ carie nō lędunt. Iuxta quez ſenſum. Perſius dixiſſe videt. Et cedro digna locut⁹. Hinc fit nomen poſſeſſiuum. Cedrinus. a. um.

Cedrea ꝑmus ſudor q̄ defluit in canali dum pix fit cui tāta eſt vis vt ī ęgypto corpa hoīuz defunctorꝫ ea perfuſa ſeruentur

Celenę pluralis tantum numeri: fuit vrbs phrygię. Luc. Lugēt dānatę phebo victore Celenę. Poteſt tamen declinari ſingulari numero Celena. ę.

Celęno. cū dipth. fuit vna ex harpyis: ⁊ atrum ſeu tenebroſum ſignificat. grece κελαινος

Celebris ⁊ hoc celebre pe. cor. diſtinguit a frequēti. q frequēs dicat creber ſiue de loco: ſiue de re aīata: vt frequens miles frequens ſenatus. i. creber copioſus: multus: frequentes domus. i. crebrę mltę: Aliqn̄ dicitur qd ab alijs frequentat. vt frequens locus: frequens tēplū in qd multi ɔueniunt. Et infrequens par frequentatū: vt infrequens forꝝ. ī qd pauci vel raro cōueniunt. Phęnix infrequens auis. i. q̄ rara reperitur Ci. Rei militaris te infrequentē tradidiſti. i. fugientem a ſignis ⁊ raro in pugna intereſſentē. Celebris vō ꝓprie dicitur velox Acti⁹ celebri gradu celeraſſe decet. Qm̄ vō accelerare gradū frequētare ē: factū ē vt celebre ꝓ frequēti accipiat ⁊ q̄ ī oīuz ore verſat. Et hoc paſſiue tā ad rē q̄ ad ꝑſonā relatū. Ci. li. ij. ad heren. Locus q̄rit celebris ne ſit: an deſertus. i. q̄ celebrat. Hinc celebritas frequētia. Quint. Ante omnia futurus orator cui in magna celebritate ⁊ in media rep. viuendum eſt aſſueſcat a puero non reformidare homines.

Celebro. as. frequento. Uar. Cui non tam cura erat vt templa deorꝫ q̄ vt popinas celebraret. Per trāſlationē tn̄ qm̄ q̄ frequētamus ēt colimus. celebrare ꝓ colere ⁊ venerari ponit ⁊ celebritas ꝓ cultura atq; honore. Hinc celebrare laudib⁹ ⁊ vtutū celebritatę dicim⁹. Itē celebriorē ⁊ celeberrime ꝓ honorationē ⁊ honoratiſſimū. Celeberiter. cū cultu ⁊ honore.

Celebreſco. celebris fio Actius ⁊ q̄liſcūq; fama celebreſcat tua

Celetes pe. ꝓ. grece ὅτι κε λευωκε λητες exhortor vocāt eq̄ q̄ ad curſuz ſoli adhibent. ſiue bigis vel quadrigis etiam nauigia vt his tpibus fieri ſolet. Nā qui bigis q̄drigiſue adhibeant ad curſum deſultorij dicebantur. Ply. Antiq̄ celetas tm̄ dicebāt in ſacris. Poſtea vō ⁊ q̄ bigis vel q̄drigis vicissent latine dñr deſultorij. q ex his facile deſiliatur.

Celer idem eſt quod velox. a quo celerrimus ⁊ celerimus fiunt ſuperlatiua ſm̄ Priſcia. Celero. as. pe. cor. celeriter aliquid facio. A quo Accelero compoſitum.

Celeuſma clamor nautarꝫ ⁊ aliorū cuz vno aliquid iubente omnes vniformiter reſpondent q̄ſi ſibi inuicē iubentes. Hiero. apud hieremiam Celeuſma quaſi calcātium concinetur. aduerſus omnes habitatores terrę.

Celo. as. abſcondo. ſiue ſciri nolo. Et ɔſtruit modo cū vno duntaxat actō. Lact. li. v. Utrū ne ꝓfitebitur fugitiuū ſe vel peſtilentē domū vęndere: an celabit emptorē. Modo cū duobus. Plau. in bac. Aedepol feciſti furtū ętati malū cum iſtęc flagitia me celauiſti ⁊ patrē tuū. Modo cū ablatiuo mediante ꝑpoſitione. Ci. Treba. Sed baſſus noſter de hoc me libro celauit. At cū paſſiue ponitur res ſiue perſona per quaz quis aliquem celauit ponitur in noīatiuo. Teren. in Eu. Ubi vbi eſt diu celari non poteſt.

Cello. is. quo veteres vtebantur pro cedo: nūc cōpoſitis tm̄ vtimur excello ⁊ precello. quod eſt excedo ⁊ antecedo.

Celſus. a cello. altus. ſublimis excellens a quo celſitudo pro excellentia.

Cellatim. aduerbiū ſignificat abſcondite. Gel. Quam maxime cellatim poterat in inſidijs duo diſponit.

Cella dicta eſt q in ea cellentur q̄ cē volumus occulta. Greci Apothecā dn̄t in qua res eſcudente ⁊ potulētę reponūt q̄uis ꝓprie apotheca cella vinaria ſit. Capit autem cella ſignificata ꝓ vt illi adiectiua iungunt. vt cella vinaria: cella carnaria. cellā farinaria. cella pomaria. cella lignaria. cella libraria. cella caſearia. Et oīs locus in quo q̄d reponitur cella dr Uñ Uirg. Fauorū cauernas cellas vocauit cū ait Diſtēdūt nectare cellas. Itē loca in quibus lauamur aut vngimur in domo cellę dn̄r. Et loca quo religioſi ſe ad q̄eſcēdū ɔferunt cellę vocantur. A quo noīe Hiero. formauit diminu. Unaquęq; inq̄t cellulaz adeat benedictiōe matris ſuſcepta. Et cella ps tēpli erat ſacratior in quā īgredi fas nō erat. Unde apud Gel. legitur Scipionē in capitolium veniſſe: iuſſiſſeq; cellā iouis aperiri: ibiq; ſolū demoratum fuiſſe. Li. li. iij. In cella Iouis optimi maximi habitaret exul.

Cellariū: videt ea figura dici: qua granariū: panariū: vt ꝓ cella ac repoſitorio accipiatur. Sed eſt paucorū dierū: pen⁹ longi tpis. Hāc cellā prōptuariā ſeu prōptuariū appellāt ī quo ɔdunt: ⁊ ex quo ꝓmunt ad victū neceſſaria. Hie. Cōſiderate coruos quib⁹ nō eſt cellariū neq; horreū ⁊ deus paſcit illos. Uñ in ſacris lr̄is cellaria pro ſepulchris poni ſolēt. vt ē illud ꝓphicū pplus meus intra in cellaria tua. aliquātuluz donec ira mea tranſeat. Ubi Hier. Cellaria ſepulchra ſignificant de q̄bus hoc vtiq; ꝓfert qd ɔditū fuerit. A penore ēt is locus penariū ⁊ penuria ſeu penaria cella nuncupat. Ci. ī ver. M. Cato ſapiens cellā penuriā reip. noſtrę nutricem plebis romane ſiciliam nominauit. Huius diminutium eſt Cellariolū. Hiero. Sunt ⁊ culinę ī templo ſunt ⁊ cellariola.

Cellarius qui in cella prepoſitus eſt: vt rōnes ſalue ſint: aut penoribus recondendis. Col. Ut cib⁹ ⁊ potus ſine fraude a cellarijs ꝑbeat. Plau. in cap. Prome q̄duis te facio cellarium Idem cellarios ꝓmos ⁊ ɔdos vocat q ⁊ deintus ꝓmant: et intus condant. Ait enim in pſeu. Promus ⁊ condus ſum ꝓ curator peni. Auſo. Promuſq; condus magis.

Cellaria loc⁹ vbi cōdit vinū. Plau. ī mili. Ego eijciar cellaria.

Celox. genus nauiculę breuis a celeritate. Apul. li. de rep. Qui celocem regere neq̄t: onerariam petit. Hanc et celotim vocant ⁊ oxyam. Hanc rhodij inuenerunt.

Celte ppl'i gallie.q̃ cū veniſſent ad Iberū hiſpaniaꝝ fluuiū:ibi
qȝ cōſediſſent retēta primi noīs parte ⁊ aſſumpta pte flumi
nis iuxta quos cōſederāt. Celtiberi dicti ſunt:⁊ regio eoꝝ
Celtiberia. Unde Luc.li.iij. Profugiqȝ agente vetuſta gal-
lorum celte miſcentes nomen iberis.

Celtiberi ppl'i ī hiſpania a celtis gallis ⁊ Iberis hiſpanioꝝ ꝯſo
ciatis dicti ſunt celtiberi. Unde Sirius Venereę et celtę ſo
ciati nomē iberis. Luca. Galloꝝ celtę miſcētes nomē iberis
Strabo quadrifariā diuidit celtiberos fortiſſimi omnium
qui ad ortū ac meridiē ſiti originem trahētes. A quib⁹ celti
bericus a.um.ſiti ſunt nomē poſſeſſiuū. vt bellū celtibericū.

Celticū promontoriū hiſpanię in oceanum procurrens.

Celiaci dñr q̃ ventris fluxum patiunt̃. Var. Qui ex florib⁹ nu-
cis grece ⁊ cornu fiunt celiacas fieri atqȝ vrina pota refici

Cenchris. auis genus eſt ⁊ latine timunculus ðr a tīnitu vocis
ex accipitrū gñe quē Ari.li.vj. de aīalib⁹ ſolū ex adūco qua-
terna ⁊ eo plura oua parere. Dicta cenchris quaſi miliaria.
Eſt ⁊ cenchris vt inq̃t Hiero. Locus corintho vicinus im-
mo port⁹ ipſius corinthi. vt eſt illud apl'i. Commēdo vobis
Seben ſororē noſtrā miniſtrā eccleſie. quę eſt cenchris.

Cenomani:fuerunt populi gallię ciſalpinę quorum caput vrbs
brixia fuit.

Cenos. latine vacuus. Unde cenodoxia inanis gloria Naȝ cę-
nodoxia cum ę.dipth. noua gloria enīz nouū dicitur Δοξα
gloria. Cęnodoxia communis gloria.

Cenothaphiū vacuū ſepulchrū οτικενος λεγεται και θα-
φος απο του θαπτειν ſunt ēt vt capſa quę ponitur in tē
plo ad officia mortuorum.

Cēſeo es. ſui. itum. pe. cor. ſignificat exiſtimo. Liui. li. vj. ð bel.
pu. Cenſet eo ventuꝝ obuiā pęni. Itē cenſere ꝯſtituere deli
berare. Nā ſenator cenſet cū ſnīam dicit de eo qð ſibi vr̃. aſ
ſentitur cū alienā approbat. Uñ dicimus ſenatus aliquid cē
ſuit. A quo ēt cēſoris nomē tractū videtur. Itē cēſere ſuccē-
ſere ſig̃t. Var. Ne vobis cēſcā ſi ad me referetis Iteȝ eſt in
ęſtimatione eſſe hoe. in top. Quoniā faciendi liberi tres par
tes ſunt. Una q̃dē vt cenſu liber fiat. Cēſebant̃ enī antiq̃t⁹
ſoli ciues romani: Inuenit̃ ēt cēſeo. is. ui. itū. pe. pro. Ouid.
Pręſto recēſitis euoluere ſęcula faſtis Cōpoſita a cēſo ſunt
Accēſeo ꝑcenſeo qð eſt ꝑfecte cēſeo nūero. Col. Ruſticatio
nis magna ⁊ diffuſa materia ē parteſqȝ ſi velim⁹ ei⁹ ꝑcēſere
vix numero comprehendimus. Recenſeo ⁊ ſuccenſeo.

Cenſor. q̃ cēſurā gerit. Cēſores magiſtri morū erāt a cēſendo
ideſt arbitrādo dicti. ꝙ illis ſummū arbitriū erat alioꝝ mo
rū Var. Cenſor ad cuius cenſionē. i. arbitriū cēſeret̃ ppl'us.
Feſtus cēſores. dicti ꝙ q̃ſqȝ tāti ſua ęſtimaret quantū illi cē
ſuiſſent. qð nō abſurdū videt̃:q2 ⁊ rerū ⁊ moꝝ cēſores erāt
Uñ Plu. in ęmilio. Cēſura maxime oīuȝ magiſtratuū reue
rentię:plurimę poteſtatis tū ī aliȷs rebus:tū maxime ad mo
rū emēdationē. Nā ſenatores e ſenatu remouere pōt equoſ
ex plebeis ęrarios facere:notare īfamia. cēſuȝ agere: luſtruȝ
cōdere. Erāt aūt duo cēſores q̃ quinto quoqȝ anno creabāt̃

Cenſorius vir cēſor fuit: vel q̃ dignus eſt vt cēſor ſit pp moruȝ
grauitatē q̃ alios iudicet. Frequēter tñ iūgit̃ rebus: vt cēſo
rium dictum quod eſt cēſoris ſeu quod ad cēſoreȝ pertinet

Cenſuales qui cenſoribus aſſiſtunt. famulat̃. Sido. ad nama-
tium. Mixtus turmę cenſualium ęmulatorum conſulis ꝓ-
xime proximus eram.

Cenſio. caſtigatio. Unde cenſionē facere dicebantur cenſores
cum multam equiti irrogabant.

Cenſura cenſoris dignitas. ſicut a pretore pretura. ſicut cum di
cimus. Cenſor qui gerit cenſuram. Accipitur interdum pro
ſeueritate correctione decreto ⁊ lege.

Cenſus. us. annuus redditus: ⁊ q̃cquid fortunarū quis habet.
Quintil. Abiere vires cēſus mens. Uñ q̃ cētum millia ęris ī
profeſſionē detuliſſent cenſi dicebant̃. Cenſus ęq̃ſtris con-
ſtabat ex ſeſtertiȷs. cccc. Item cenſus dicebat̃. ęſtimatio reꝝ
ac bonoꝝ facta ſm̃ quam tributa pendebantur. Unde cen-
ſum agere eſt recēſere hoīum facultates. Et cenſus diceba-
tur quod principi aut ęrario ſoluebatur viritim.

Cenſus cenſi ſignificat eum cuius bonis factus eſt cenſus. Un
de capite cenſus: ⁊ capite cenſi.

Cenſum. Euboeę promontorium in ſeptētrionem directum.

Centauri. theſſalię ppl'i ſecus peliū montē habitantes q̃ a poe-
tis fingunt̃ eē media parte viri ⁊ media eq̃ originē ab Ixio
ne trahētes agreſtes admodū. Qui pmi pugnare ex eq̄s cę-
perūt:⁊ a ſtimulādo. calcaribus equo cētauri dicti ſūt απο
του κεντειν quod eſt pugnare ⁊ ſtimulare. q2 furētē tau-
rorū gregē telis cōfecerunt pp qð hippocentauri. i. equi ſti
mulatores appellati ſunt. His proximi erant lapithę iuxta
Othryn montē eiuſdē ꝓuincię cum q̃bus bella geſſerūt. Cē
tauros ab Hercule victos interfectos oſtēdit Diodo. Dicti
ſunt nubigenę quaſi filiȷ Nubis. qm̃ in caſtello habitauerūt
noīe nephele νεφελη qð ſig̃t nubē Centauri a latinis bre-
uitatis cā dicti nā hippocētauri duci debuerunt. Nā hippos
equus κεντειν pungere ξυρα rota calcaris q2 cū ſuperi-
us eſſent hoīes inferius erāt equi. Sed diu⁹ Hiero. de Pau
lo primo Eremita. oſtendit cētauros aīaliū gñā eſſe cū inq̃t
Etiā media dies coquēte iā ſole deſup feruebat nec tñ a cę
pto itinere abducebat̃:dicens. Credo in deū meū ꝙ ſeruum
queȝ mihi promiſit oſtendet:nec plura his conſpicit hoīem
equo mixtū cui opinio poetaꝝ centauro vocabulū indidit.
Quo viſo ſalutaris ſigni armat fronteȝ. Et infra. Uex hoc
vtrū diabolū ad terendū cū ſimulauerit. an vt ſolet eremus
monſtruoſoꝝ aīaliuȝ ferax iſtā quoqȝ gignet beſtiā incertū
habem⁹. Centaur⁹ etiā genus nauis eſt: vt apud Vir. li. v.

Centaurea:ſiue cētaurion gñs herbę. etius aūt grecus medic⁹
κενταυριου μεγαλου η ρηξα ⁊ ſubdit προτρεπου
σα καταμηνια και εμβρυα νεκρα κατασποσα κεν
ταυριου δε μακρου η ρηξα ξηρατικη ⁊ multa alia.

Cento. velum laneū quod lana aut tomēto ꝯfertū vt ictus nul
los patiat̃. Cęſar. Eāqȝ ꝯtabulationeȝ ſūmā laterib⁹ lutoqȝ
conſtrauerūt ne quis ignis hoſtiū nocere poſſet: centoneſqȝ
iniecerūt ne aut tela tormentis miſſa tabulatione perfringe
rent: aut ſaxa ex catapultis latentium diſcuterent Siſen. li.
iij. hiſt. Aceto madefactis centonibus integunt̃. quos ſupra
ꝑpetua claſſi ſuſpēſa cilicia obtegunt̃. Quidā cētonem pro
ſtragulę gñe ſup quo cubare ſolent. Cato. li. j. de re ruſ. Cen
tonē poſuit pro veſtimento ruſtico hoc eſt pro interiore ve
ſtimento quod ſuper ſubucula ſuper indui ſolet. bombycei
ferta Tres inquit centones pueris: ſex culcitras: nouem in
ſtragula. Sil'r ⁊ Macrobius dū ſcrophā ſub cētonib⁹ iace
re ſcribit ruſticā veſtē eſſe declarat. Fieri aūt centones con
ſtat ex pannis diuerſorū coloꝝ: vel lanis in vnū condenſatis
atqȝ ꝯſutis. Uñ Homerocētones ⁊ Uirgiliocētones q̃les fe
cit Proba Falconia. Diffinit Auſo. poeta q̃d ſit cento. Ua-
riȷs de locis: ſenſibuſqȝ diuerſis quędā carminis ſtructura ī
vnū ſolidat̃ verſuȝ vt coeant: aut ceſi duo: aut vn⁹ ⁊ ſequēs
cum medio. Nam duos iunctim locare ineptum eſt.

Centrū. pūctū ſphęre: aut orbis mediū certiſſima obſeruatiōe
diſtinguitur. Nā in oī orbe vel ſphęra medietas centrū vo
catur. Aug. li. xiij. ci. dei. Hanc aīam plato ab intimo terrę
medio qð geometrę. centrum vocant per omnes partes ei⁹
vſqȝ ad cęli ſumma diffundi: et extendi ꝑ numeros muſicos
opinatur. Apud in coſmographia cardinē inquit mundi: ſic
enim dixerim centrum habet tellus. Hinc fit centralis adie-
ctiuum. Ply. li. ij. Quindecies ⁊ pluribus ſuberit q̃ȝ terra cē
tralis interueniat. Alias centron.

Centū: nomē numerale ⁊ indeclinabile vltra cētū variatur: vt
ducenti trecenti quadringēti quingēti ſexcēti ſeptigēti oc-
tingenti. nonigēti Hinc centenus. a. um. vt centena millia. ſic
ducentenus trecentenus. quadringentenus. quingentenus
ſexcentenus. ſeptengintenus. oetingētenus. nonigentenus
Cētuplus ducētuplus tricētuplus ⁊ reliqua. Centeſimus et
deinceps. Centies quoqȝ aduerbium ducencies tricencies
quadrigēties quingenties ſexcenties ſeptingenties octingē
ties noningenties. Centenarius ducentenarius ⁊c̃.

Centuria in re militari. cētū hoīes qui ſub vna centurione ſub
quorū centenarius iuſtus eſt numerus Hier. li. j. R. Satra

pe philiſtijm incēdebant in centurijs ⁊ milibus. Centurie in agris ſignant ducenta iugera. Centuria a centū iugeribꝰ vocabitur ſed mox duplicata nomē retinuit inquit Col. li. vj. Sicut tribus dicte primū a partibus ppl'i triptito diuiſi. que tñ nunc multiplicate priſtinum nomen poſſident.

Centurio. ⁊ centurionus dicitur qꝛ centū peditibꝰ preeſt qꝛ ſingule centurie militibus conſtabātur. In exercitu enī miles centurioni Centurio tribuno: Tribunus legato. Legatꝰ conſuli obediebat. Sed ſeorſum magiſter equitū ſolū dictatori obtēperabat. Centurio aūt dicebat primipilꝰ. Liui. Cēturio erat quē nūc primipilū appellamus. Ueteres arceſcebāt cō miſſo plio acies facile turbari. vt hoc incōmodū euitarēt cohortes in centurias diuiſere ⁊ in ſingulis centurijs ſingulos centuriones pfecerunt q̄ primo cēturioni vocabant̃ quēadmodū ad decuriones decurioni. Cohortes in exercitu decē erāt in ſingulis legionibus. ſed pma reliquas ⁊ numero militū ⁊ dignitate precedebat aliquā habebat qd̄ pcipuū erat ſignū romanoꝝ Centuriones huiꝰ cohortis ceteris centurionibus digniores hēbātur. Prima centuria primipilū vocabat̃. qꝛ circa ſigna grauis armatura conſtituta erat. Centurio ipſe primipili cēturio dicebat̃ ⁊ primipilꝰ vocabat̃. Hic nonmodo aq̄le preerat: ſed quattuor centurias hoc eſt quadringētos milites ī prima acie gubernabat ⁊ tāq̄ princeps totius legionis merita conſequebatur ⁊ commoda. Mar. Grata pudens meriti tulerit cum premia pili.

Centurio. as. in cēturias ordino. vt ager centuriatus qui in ducena iugera deſenitus erat. Romulus enī centenis ciuibus ducenta iugera diſtribuit. Et milites centuriati qui in centurias ordinabantur. Liui. li. xxix. Scipio poſtq̄ in ſiciliam traiecit voluntarios milites ordinauit centuriauitq̄ Centuriata comitia vt Aſco. ſcribit dñr cū ex ſexu ⁊ etate fert̃ ſuffragiū. qꝛ p centenas turmas diuiſus erat pplꝰs romanus. Hinc ſuccenturio. A quo ſuccenturiati dñr milites nō pme ſed ſecūde centurie vbi ad inſidiandū maxime collocabant̃ Ex quo in ſuccenturus q̄ſi in inſidijs. quēpiā poſitū appellamus. Teren. in phor. Nunc prior adito tu. ego inſidijs ero h̄ ſuccenturiatus ſi quid deficies. Proprie autem ſuccenturiare ſignificat explende centurie gratia numerum ſupplere.

Centuriatim. ſignificat per centurias: ſiue abundanter copioſeq̄ a centurijs que in comitijs ferebant ſuffragia.

Centūuiralia iudicia dicta ſunt a centū viris. Nā cū eſſent rome. xxxv. tribus que ⁊ curie: ſūt dicte terni ex ſingulis tribubus ſunt electi ad iudicandum qui centumuiri appellati ſūt Et licet quinq̄ ſupra centū fuerint tamen quo facilius numerentur centum viri dicti ſunt.

Centuſſis a decem decuſſibus dicitur que ſunt libre centū vel a centum aſſibus qui erāt nūmi breues ex ere: vt centuſſe licetur ideſt centum libris vendit per auctionem.

Cephalea. morbꝰ quo totū caput infeſtatur. Naz hemicranici ab hemicrania ſunt qui dimidia parte capitis laborant: Sz ⁊ celſus cephaleā acutū quoddā peſtilenſq̄ malū appellat.

Cephale ſiue cephalis. pe. cor. ſig̃t caput. Cephalicus capitalis

Cephalus. nomen viri ⁊ nomē piſcis. Ambr. Ille ſinus maris cephalos alit lupos ille. ille ſaxatiles.

Cephalonia. inſula Ionij maris a cephalo Amphitrionis ſocio. Inter eam ⁊ zacyntum echinades ſunt ad oſtiū acheloi.

Cephiſus pe. pro. fluuius qui magna ex parte torrentis inſtar labitur in phalerium pelagus. Ouid. li. iij. met. Inuada cephiſi panopeſq̄ euaſſerat arua.

Cephiſia attica regio. Nam cecrops athenarum conditor omnem eius regionis multitudinē in. xij. vrbes digeſſit. Sed theſeus poſtea has omnes in vnam athenienſium ciuitatē cōgregauit. Dicta cephiſia a cephiſo amne. Eſt ⁊ cepiſia fōs attice. ſicut larina calliroe.

Cepos latine hortus ⁊ vrbs. Suidas κηπος πολις κατα Βοσπορον και κηπος ει δός κουρας δυο γάρ εισι κουραι σκαφιον και κηπος το μεν ουν το εν χρω ό δε κηπος το προμεω πωκεκος μησθαι Unde apparet in vocabulario greco non eſſe bene interpretatam hanc dictionem σκαφίον.

Cepurica greci appellant que noſtri hortenſia holera. ſ. que in horto ſeruntur. Unde Sabinus Tyro librum cepuricō ſcripſit hoc eſt hortenſiorum quem Mecenati dicauit.

Cepheus teſte Ouidio. ethiopum rex fuit: Andromade pater quam ceto propoſitam fabule dixerunt. Hanc autem perſeum a periculo liberatam vxorem duxiſſe. Itaq̄ vt totū hoc genus perpetuo maneret ipſum cephea inter ſidera collocatum eſſe prodiderunt vna cū vxore Caſiopea ⁊ Andromada filia ⁊ genero perſeo. Oritur Cepheus in. xv. parte capricorni hoc ſidere nati erunt ſeueri ſicut Catones.

Ceraſtes. latine cornutus genus eſt ſerpentis qd̄ teſte Plynio. li. viij. quadrigemina cornua prefert ſimillima arietū Nam κερας ατος ſimili modo ceruus dicitur. In genitiuo ceraſtis ⁊ ceraſte. Luc. Spinaq̄ vagi torquente ceraſte.

Ceraſphoros a noſtris corniger dicitur.

Cerates pe. pro. genus ponderis. quod eſt medius obolus.

Ceraſus ceraſi. pe. cor. arbor nota a ceraſunte ponti ciuitate ſic dicta. Quā cū Lucullus deleuiſſet: īde illam tranſtulit ⁊ a ciuitate Ceraſū appellauit. Sane arbor. Ceraſus pomū vo ceraſū. Ouid. Audiat hec ceraſus ſtipes inanis eram. Dr̃ et ceraſū pro arbore. Col. Ceraſa ⁊ tuberes ⁊ armeniace atq̄ amygdale que prime florent poſſunt inſeri cōmode. In plurali ceraſa ceraſeorum. Ply. li. xiiij. Ceraſeorum Aproniana maxime rubent. Inter ceraſa principatum obtinent Duracina. Actia nigerima ſunt ⁊ iuliana tenerrima.

Ceraſus. untis. ⁊ Ceraſunta. ſeu ceraſuntia pro vrbe in ponto Hier. ad Marcel. Accipimus ⁊ caniſtrum ceraſis refertū talibus ⁊ tam virginali verecundia rubētibꝰ: vt ea nūc a Lucullo delata exiſtimarem. ſi quidem hoc gn̄s pomi ponto et armenia ſubiugatis de cera ſunte primus romam pertulit Unde ⁊ de patria arbor nomen accepit. Pompo. Rare vrbes ceraſunta ⁊ trapezus maxime illuſtres.

Ceraunus pen. pro. cognomen cuiuſdam Ptolomei. Quo nomine ſignificat̃ fulmen qd̄ greci dicūt κεραύνον Unde ceraunii montes ſunt eripi. a crebris fulminibus. Plynius in armenia maiore p illis accipit qui caſpiꝰ ⁊ niphates a Ptolomeo noīant̃ q̄bꝰ videlicet ab ortu ſolis finit̃ armenia. Huius rei cauſa ē qꝛ Taurꝰ mōs ſimilis atq̄ frāgi cepit ⁊ innumeras obire gētes ceraunꝰ in vniuerſū vocat̃: ēt ſi noībus pplor̄ū p quos meant lacinie diſtinguit̃. Alio noīe dicūtur Acroceraunia. Hor. Inframes ſcopulos acroceraunia.

Ceraunīū. latīe tegularīū vel ficularīū. Nā deriuatur a κεραμις qd̄ eſt tegula. Erat locꝰ athenis. De quo Ply. li. xxxvj. Opera praxitelis ſunt athenis in ceraunico.

Cerberus: pe. cor. interpretat̃ terra q̄ oīa cōſumit: inferni cuſtos q̄ſi κρεοβορος .i. vorās carnē κρεας enī greci carnē dicūt βοροντα edacē. Caniſtriceps. Cerberꝰ ab inferis traxiſſe herculē in fabulis eſt. Fert̃ qꝛ hic fuerit ſerpens in Tenaro laconie promōtorio. cuius veneno mortales extinguebantur. Et qm̄ in Tenaro ad inferos dicitur eſſe aditus: ditis canem dixerunt: quē cū Hercules trucidaſſet: nata eſt fabula canē. tricipitem interemiſſe. qꝛ omnes cupiditates ⁊ cūcta vitia terrena ɔtēſit ac domuit. Cerberus ēt dictus eſt canis Alexandri epiroticus leonibus congrediens.

Cercopythecus. pe. p. nomē cōpoſitū ex κερκος q̄ d̄r cauda ⁊ πίθηκος ſimia quaſi ſimia caudata quā Maimonem vulgo dicimꝰ Ply. li. viij. Cercopythecos nigris capitibus pilo aſinino ⁊ diſſimiles ceteris voci ſūt. Mar. Callidus emiſſas elidere ſimiꝰ haſtas. Si mihi cauda foret cercopythecꝰ erā.

Cercyra. pe. cor. olim pheane nomen fuit. nunc autem vulgo dicitur corſu corrupte.

Cerdo. vilis homo lucrū ſectans: qui artes illiberales exercet κερδος enim lucrum dicitur ⁊ Cerdeno: latine lucror.

Cerdiſtos grece: latine ſig̃t acutiſſimū prudeq̄ prudētiſſimū.

Cereon: greci dīit fauū. Uñ ⁊ p ſuaui ⁊ iucundo poni ſolet.

Cerebrū inq̄t Ply. eſt viſcerꝰ excelſiſſimū proximūq̄ celo capitis ſine carne: ſine cruore: ſine ſordibus. Hic habet ſenſū arcem. Hic culmē altiſſimum. Hic mentis eſt regimen. Auicē-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

na ait cerebrũ eē pncipiũ virtutis ſentiēdi ⁊ mouēdi Amb.
li.vj.hexa. Initiũ inqͣt neruoꝝ ⁊ oīum ſenſuũ voluntarię cō
motionis cerebrũ ē. a cerebro pficiſcit̃ ſomn⁹. Quę cerebrũ
nō habēt nō dormiũt. Diminutiua cerebrum fit cerebellum

Cerebroſus dr̄ homo ad inſaniā facilis cui cerebrum moueat:
vel a puerſo cerebro. q̄ totus ſuo ↄſilio hęret ⁊ obſtinatus a
nemine pſuadet̃ ⁊ iracūdię obtēperans ſine rōne fert̃. Ho-
ra.li.i.Ser. Donec cerebroſus pſilit vnus. Dicitur ⁊ de bru-
tis. Col.li.ij. Qđ eo tpe ſatū pecori ſit noxium ⁊ pręcipue bo
bus quos pabulo ſuo cerebroſas reddit.

Ceres dea bladi putabat̃. a creando dicta Saturni ⁊ Opis fi-
lia. Uñ alma ceres q̄ nos alit. vel vt Ci.li.de na. deorũ ſcri-
bit. Ceres dicta ē tanq̄ geres a gerendis frugibus caſu pri-
ma lr̄a imutata a gręcis. Δι μητρα quaſi γι μητρα hoc ē
terrę mater ꝙ cūctaꝝ frugũ creatrix ſit. Hęc qñq̄ luna dr̄ ſi
cut liber p ſole. Uir.li.i.geo. Uos o clariſſima mundi lumi
na labentem cęlo quę ducitis annuũ liber ⁊ alma ceres. Po
nitur interdum ceres pro ipſo pane: ſicut liber pro vino. Te
ren. Sine cerere ⁊ baccho friget venus.

Cereale. quod ad cererem pertinet: vt cerealia arma.

Ceritus.pe.pro. quaſi cereritus. hoc eſt cereris ira ⁊ īdignatio-
ne vexatus. Nā in cereris ſacris furore corripiebātur Et ſi-
cut a baccho bacchantē dicimus ſic a Cerere Ceritũ. Hora.
in Ser. Ceritus fuit aut cōmotę crimine mentis. i. inſan⁹ fu
rioſus. Unde q̄ emotę mentis ſunt ceriti nuncupari ſolent.
Plau.in Am. Tu certę laruatus es. aut ceritus Idem. Iube
hanc pro cerita circumferri.

Cerr⁹ gñs arboris glādiferę: a quo fit poſſeſſiuũ Cere⁹ a. um.

Cerectũ. oppidũ Umbrię inter Spoletũ ⁊ Nurſiā a quo cereta
nus a.um. Nam illa videt̃ pdigialiter ī nr̄is ceretanis acci
diſſe vt aliqua vitis apud te excederet vuarum numerum
duorum millium.

Cęrinthe.es. gñs herbę mellis cum cęra mixti ſaporem habēs.
Uirg.li.iiij.geor. Et cęrinthe ignobile gramē habet folium
candidum in curuum cubitalis: capite concauo: cuius florũ
auidiſſimę ſunt apes: a cęra deriuatur.

Ceretani. ppl̄i hiſpani vt auctor eſt Ply. ⁊ Stra. apud quos
gñoſa vina naſcebantur que ceretana dicebant̃. Mar. Ce-
retana nepos ponat ſetina putabis. Sunt ⁊ ceretani ppl̄i et
Cereto Umbrię oppido qui totum orbem vino quodam
ac turpi ſuperſtitionis genere ludificant.

Ceroſtrotũ compoſitum eſt a gręco. Naꝫ. κερας latine cornu.
ςρωτος ſtratus ⁊ eſt ceroſtrotum picturę gñs cũ ex corni
bus ramēta tingunt̃ varijs colorib⁹: deīde vermiculatiꝫ li-
gno inſerunt̃. Principio hoc ex ligni bracteis fieri cęptum.
Poſt ea cępe tīgi aīaliũ cornua dētes elephātoꝝ ſecari lignũ
q̄ȝ ebore diſtingui: mox totũ opiri. Ply.li.xj. Nūc tincta nūc
ſublita: nūc q̄ ceroſtrota picturę gñe dñr. Propria tñ dicit̃
ceroſtrota. cornibus ſtrata ſicut lithoſtrata lapidibus ſtrata

Cerno.is.creui. ⁊ ſcđm aliquos cerni. Liu. li. vij. Et qđ haud
minus timendũ erat ſtolide ferocē virib⁹ ſuis cernerat. cre-
tũ ſigt̃ video. Uir. Cernimus aſtantis ne quicq̄ȝ lumine tor
uo. Qñq̄ cernere eſt ↄſiderare. vt Cerno ꝙ ppl̄s iſte durę
ceruicis ſit. Qñq̄ iudicare ſtatuerę deliberare. Ci.li. iij. de
legib⁹. Qđcũq̄ȝ ſenatus creuerit: populuſue iuſſerit tot ſun-
to regio īperio duo ſunto. Lucil. Poſtq̄ȝ pſidiũ caſtris edu-
cere creuit Pacu. Et ęquũ rectũ ⁊ qđ poſtulas iurati cernāt
Qñq̄ diuidere ſecernere cribrare. qđ ⁊ īcernere dr̄ Uñ ⁊ in
cernicula cribros vocam⁹. Ply.li.xviij. Rurſus q̄ trāſit ar-
ctiore cernit̃ Uñ ⁊ crines dicti ſunt. ꝙ ſint diſcreti Qñq̄ȝ di-
micare. Plau. Pro patria Amphitrio dũ cernit. Qñq̄ cede
re. Uñ cernere hereditatē filij parētib⁹ dicti ſũt: hoc ē cede-
re. Acti⁹ Regnũ tibi pmitti malũt cernā tradā exercit⁹: Cō-
poſita huius verbi: ſũt Cōcerno. qđ Aug.lib.v.con. p cōiun
go poſuiſſe videt̃ cũ iqͣt Talē naturā naſci nō poſſe de Ma
ria virgine arbitrabar niſi carni ↄcerneret̃. Concerni auteꝫ
⁊ non coinquinari non videbam ꝙ mihi tale figurabā. De-
cerno Diſcerno Excerno. Incerno. Secerno. ⁊ Succerno.
quod eſt ſubdiuido. Ply. Farinario cribro ſuccernunt.

Cernulus a Cerno formari videt̃. quaſi diminutiuũ a Cernus
quod nuſq̄ȝ legi. Hiero. contra Rufi. Quamq̄ȝ tu occupat⁹ ī
ſenſibus ⁊ ad inſtruendam mihi calũniā cernulus gramma
ticorum ⁊ oratoruꝫ pręcepta contempſeris.

Certo.as ſigt̃ Altercor ↄtendo. Inde certamē ⁊ certatio. Inter
dũ puoco. Ter.in. Phor. Benedictis ſi certaſſet: audiſſet be
ne. Hic cōponuntur Decerto ⁊ Concerto.

Certatim. aduerbiũ ſigt̃ ſingulariter vnũ cũ altero. q̄ſi p viri
bus a ſtrigo luno de altero. Fare chi ne po piu: Sue. ī Aug.
Senatus ⁊ in funere ornando ⁊ in memoria honoranda eo
ſtudio certatim pgreſſus eſt. Hie.in li. Iudi. Igitur certatiꝫ
ramos de arboribus pcidentes ſequebantur ducem.

Cere. oppidum fuit Thuſcię non longe a Tarquinijs. Uide in
dictione Cerete.

Certamē. ↄflictus q̄ ſit inter duos aut plures. Gręca certami-
na celebratiſſima hęc fuerũt. olympia phthia. iſthmia. ⁊ ne-
mea. in q̄bus gręci magnos honores ↄſtituerũt victoribus
athletis. Nā olympica q̄ in olympo arcadię mōte iuxta Pi
ſam ⁊ helidē q̄nto quoq̄ȝ anno in honorē olympij Iouis ce-
lebrabantur: ⁊ q̄ viciſſet corona oleagina donabat̃. Inſtitu
taq̄ȝ ſunt anno mũdi q̄draginteſimo ſupra. iiij. millia in eoq̄ȝ
certamine hercules primus coronatus eſt. Phthia Apolli-
ni ſacra erant: quorũ victor poma referebat. Iſthmilia ab
Iſthmo parte achaię vbi celebrabant̃ in honorem palemo
nis quē latini portunũ dñt ⁊ q̄ viciſſet coronā ex apio repor
tabat. Nemęa a nemęa ſylua in memoriam. Archemori Ly
gurgi filij ſiebāt: quoꝝ victores pinu coronati abbiant. Hęc
certamina ēt ludi pl̄i numero dñr ⁊ ſpectacula.

Certus a.um. ponit̃ p claro ⁊ indubitato a cerno p video. q̄
ea q̄ cernimus clara ⁊ indubitata ſunt. Uñ facio te certioreꝫ
dicimus. Hoc eſt declaro ⁊ affirmo tibi ita eē. Gel. Certi ſu
mus nō ignorare te q̄d vena appellat̃. Hic ſit Incertus du
bius. Incerto.as. Certitudo. Interdũ Certus dicit̃ Cōſtitu
tus: hoc eſt tantus ac talis: quātũ ac q̄le volum⁹ Uñ certuꝫ
vuln⁹ feciſſe aliquē dicim⁹ cũ nec pl⁹ nec min⁹ fecit q̄ȝ volu
it. Mar. O q̄ȝ certa fuit librato dextera ferro. Interdũ diſ-
cretus. Hinc certos fere numero pl̄i dicimus p eo qđ ē quoſ
dā. q̄ſi a cęteris diſcretos. Cice. Is enī cũ certis alijs ad ceſa
rē miſſus pauloāte diſceſſerat. Sal. Apud latera certos lo-
cauit. Itē cert⁹ firm⁹ nō vacillās. Oui. Da mihi q̄d petit̃ cer
to ↄtingere telo. Et certũ dicim⁹ deliberatũ. in quo plęrũq̄ȝ
adiungit̃ datiu⁹ cũ īfinitiuo: vt Certũ ē mihi ī aſiā nauigare
Uirg. Certũ ē ī ſyluis inter ſpelęa feraꝝ male pati. Hinc ſit
aduerbiũ certe qđ cũ affirmatiuũ ſit: aliq̄ñ ēt p ſaltē ponit̃.
Ci. Marcel. Uicti ſum⁹ igit̃: aut ſi vinci dignitas nō poſſet
certe fracti ⁊ abiecti. Iũgit̃ q̄ñq̄ȝ cũ ⁊ ſemp̄q̄ȝ affirmat Ci.
Et certe contra Cęſarē ⁊ igreſſus armatus. Si aũt iungat̃
verbo ſcio vel ſil̄ib⁹. c.in.o mutari ſolet. Ci. Et ſi certe ſcio.

Certiſſo.as certus ſio. Pacu. Uocant cocos vnde certiſſent.

Cernimus. pprie inclinatus. quaſi qui terrā cernat. Uir. li.x.
Erectoq̄ȝ incumbit cernuus armo.

Cerui aīalia ꝙ magna cornua gerāt q̄ſi gernui. c. in. g. mutata
Uel. ατὸ των κερατων. Hoc a cornitus q̄ pmum binis
oriunt̃ ſimplicia q̄dē ⁊ recta ad ſubularũ ſil̄itudinē. quā ob-
rem ſubulones p id tp̄s appellant̃. Hinc ceruinus.a.um.pe.
pro. Mar. Ceruin⁹ gelidũ torquet ſic halit⁹ anguē Et ceruj
dñr furcę q̄ ad caſę ſuſtētationē figũt̃ ad ſil̄itudinē cornuũ
cerui. Uirg. Atq̄ȝ humiles habitare caſas ⁊ figere ceruos.

Ceruiſia: decoctio ex fermentis ⁊ ſorbis confecta quā Bacch⁹
inuenit. Uirg. Et pocula lęti fermēta atq̄ȝ accidis imitatur
vitea ſorbis.

Ceruix. poſterior colli pars q̄ ab occipitio incipit ⁊ tendit ad
ſpinā. nā q̄ anterior eſt gula dicit̃. Ceruicis hęc cōmoditas
ē vt ad dextrā ſiniſtrāue porſuꝫ retrorſũq̄ȝ vertat̃. Cōſtat.
enī ex oſſib⁹ orbiculatiꝫ vertebratis ex q̄bus ſit ad circũſpe-
ctũ facilis. Hic ē ꝙ q̄ flecti nec rogi pñt ceruicis durę perhi-
bent̃. Uñ dicimus hoīeꝫ durę ceruicis q̄ſi indomabilē ⁊ cō
tumacē. Antiqui vo vt Quin. ait. ceruices dicebant. primuſ-
q̄ȝ hortenſius ceruicē dixit. Ci. in Uati. Inflato collo tumi-

dis ceruicibus intuliſti. Cato. Si caput aut ceruices dolent: ea lotio caldo lauito. Amb. de diua Agnete. Quo modo poſſum ad iniuriaȝ ſummi dei ceruices meas lapidibus inclinare: Hinc ceruicoſus pro duro ⁊ inexorabili.

Ceruicale. ⁊ ꝑ apocopen ceruical. pe. pro. denoīatū a ceruicib⁹ ſigt ceruicis ſuſtentamētū ⁊ munimētū. Hoc enī inſtrumento delicatoꝝ ceruices ꝯfouēt. Ju. Cōducit comites ſellā ceruical amicas. Mar. Tinge caput nardi folio ceruical olebit

Ceruſa. pe. pro. pigmentum. Hier. ad Furiam. Quid faciat in facie chriſtianę.

Ceryx latine ꝑco ⁊ caduceator. Ūn̄ Euſe. ſcribit a Nerone cerycas fuiſſe certamine ſuperatos. Sen. ad Serenū. Nō vis niſi ꝯſul aut prytanis aut ceryx: aut ſuffes adminiſtrare rēp. H̄ eſt caduceator ⁊ magiſtratus ad remp. gerēdā. ē āt grecum κηρυξ ἐξ του κηρύσσειν και κηρυκευω tamen Suidas κηρυξ εν πολεμω πρεσβυς εν ειρηνη.

Ceſſo. as. abſtineo. ab ope vaco. Uirg. Et ſi q̄d ceſſare potes requieſce ſubumbra. Itē Ceſſare tardare remorari. Idē. Ceſſas in vota ꝑceſqȝ. i. tardus es in vota faciēdo. Teren. in eu. Paululū ſi ceſſaſſeȝ pithias domi nō offendiſſeȝ ita iā adornabat fugā. Huius ꝯpoſitū eſt ꝯceſſo. Plau. Poſtq̄ȝ aurora eſt nunq̄ȝ ꝯceſſauimus lauari: aut fricari. aut ornari.

Ceſitium linteolum purum ⁊ candidum. Uide ſupra quia ſcribitur cum dipth. Cęſitium.

Ceſa. Ceſius ⁊ Ceſtus. Uide ſupra q̄n̄ ſcribūtur cū ę dipth.

Cetus ceti ſine dipth. piſcis maximus in atlātico mari. Hie. Sicut fuit Jona in ventre ceti. Am. li. hexa. Uirtute mittigauit mare: diſciplina ſtrauit cetos. Dicit̄ ⁊ Cete neu. genere. ⁊ numero pl̄i. Hie. in Gen. Creauit deus cete grādia. Sūt aūt cete maiores piſces nō ouū: ſed aīal gignētes tātę magnitudinis q̄ſi q̄n̄ ſupernatāt fluctibus annare inſulas putes: montes altiſſimos ſūmis ad cęlū verticibus eminere. Hi ēt teſtudines marinę dn̄r a diuo Hie. i epl̄a ad ꝑſidiū diaconū. ſicut in dictione teſtudo videre potes. Cętus cū ę. dipth. ꝯuentū ſeu ꝯgregationē ſigt a coeundo. i. ꝯueniēdo in vnū Se. li. iij. decla. Qui cętū fecerit capitalis. Qui elegāter ait cętū nomen eē magnę multitudinis coeūtis ex cōſenſu quodaȝ. ſaltē digne exꝑmit Suidas. κητος θαλασσιον θηριον πολυει δες ἐστι γαρ λεων. ξυγαινα παρδαλις. φυσαλος. πριστις ἡ λεγομενη μαλλον και δυσαν ταγονιζομενη και κριος. ιδειν εχθρον ζωον.

Cetarij dn̄r maiores piſces capiētes: ſeu vendentes dicti ab eo ꝙ cete in mari maiora ſunt piſciū gn̄a. Col. li. ix. Salſamentoꝝ oīuȝ purgamēta q̄ cetarioꝝ officinis euertunt̄ ꝑberi ꝯuenit. Uarro. Aduertis cetarios cū videre volunt in mari turmas aſcēdere in malū alti vt penitus per aquaȝ perſpiciant

Cetarię loca iuxta mare ſtagnāte lacu in quibus Thynni ⁊ alij huiuſmodi piſce capiunt̄ ⁊ ſaliunt̄. Ply. Carteie in cętarijs aſſuetus polyppus exire atqȝ ibi ſalſamenta populari.

Cetra. ſcutū breue lorēū: quo Seruio auctore vtuntur aphri ⁊ hiſpani. Uir. Leuas cetra tegit. Hinc cetrati dicti ſunt milites cetris muniti de q̄bus fit mētio apud Cęſarē ⁊ Liuium.

Ceuere. pe. cor. eſt clunes mouere. qd̄ fit aut adulando: aut in re venerea turpia operando: ⁊ ꝓprie de maribus dr̄ Criſſari v̄o de mulieribus. perſius. An non romule ceues. hinc ceuetes auctore Probo molles ⁊ obſcęni dicuntur.

C ante H

Chaerę ſalue. hoc ſyro hebraicoqȝ ſermone appellat̄ Salomlac. ſiue Salomalac. ideſt pax tecum. χαιρε.

Chabrias. athenienſis ph̄us ⁊ imperator inclyt⁹. hic dicere ſolebat terribiliorem eſſe exercitum ceruorum duce leone q̄ȝ leonum duce ceruo.

Caſalis. pe. cor. tunicę genus quod i χάλασσαν vocant a laxitate vel vt quidam dn̄t nodus tunicę muliebris quo connexa circa ceruicem tunica ſūmittitur.

Chalaza. collectio ſub cute buboni ⁊ ęgyptię fabę ſimilis dolorem ſi tangantur afferens. A latinis grando dicitur.

Chalcedonia ſiue calcedon vrbs fuit in aſia iuxta boſpoꝝ thracium ex oppoſito ad byzantiū. Hanc Megarenſes condidere cęci appellati q̄ non potius oppoſituȝ littus elegere ī quo iacet Conſtantinopolis optimo loco. hic olim magna ſynodus celebrata eſt q̄ inter octo numerat̄ quibus romana eccleſia pręcipuum impartitur honorem.

Chalcis. idis. vrbs metropolitana in Euboea regione inſula iuxta Euripiū. Ūn̄ chalcidicus a. um. Alia eſt in chalcidica regione Syrię. Alia eſt ętholia. Eſt ⁊ chalcis auis.

Chalcidius a. um. nomen gentile. Chalcidius etiā nomē ph̄i.

Chaldea cū ę dipth. Aſia maioris regio arabię ꝯtermina: plana: fontiū indignā ī q̄ babylon ciuitas magna. Chaldęos arphaxat īſtituit. ⁊ a ſe arphaxateos noīauit vt īquit Joſeph.

Chalix. lapidis genus ex quo deducitur ignis.

Chaleſtra. vrbs theſſalię littoralis iuxta quam axius fluuius in mare ęgęum deſcendit.

Chalame. ciuitas perſidis: q̄ nunc appellatur Etiſiphon.

Chalybes cū. y. cor. ppl̄i in ponto iuxta Thermodotē fluuium ſicut Stra. ⁊ Ply. teſtantur. hi ferrum nudi effodiunt. dicente Uirg. India mittit ebur: moles ſua thura ſabęi. At chalybes nudi ferrum. Ponitur tn̄ q̄n̄qȝ chalybs ꝓ ipſa ferri materia. Ouid. li. iiij. faſ. Aes erat in pretio calybis iā maſſa placebat. Q̄n̄qȝ ꝓ inſtr̄o ex chalybe facto. Uir. Uulnificuſqȝ chalybs. Luc. Chalybē frenoſqȝ momordit.

Chamus. gn̄s fręni dictus ꝙ ſit breuis χαμος enī breuis dicitur Hiero. ī p̄s. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ conſtringe

Chamedracontes: gn̄a ſerpentium.

Chamęcyſſos. gn̄s hędere q̄ nunq̄ȝ ſe ab humo attollit cōpoſita dictio ex χαμαι qd̄ eſt infimū ⁊ κισσος hędera. Sic chame platani vocant̄ humiles platani ⁊ coactę breuitatis. Chame daphe puſilla laurus chameceraſi breues ceraſi.

Chamelus ꝑ ſimplex. l. gn̄is cōis aīal q̄drupes. Hier. ī gen. Separauit chamelos fętas cum pullis ſuis. Bactri chamelos mittūt ⁊ arabia vt ſcribit Diod. Sed in hoc differunt ꝙ arabici bina in dorſo habēt tubercula hos dromedarios vocāt ſingula bictriani. Chamelus v̄o pro fune nautico quo nautę marinas anchoras ligant gn̄s maſ. eſt: vt eſt apud euangelium. Facilius eſt chamelum per foramē acus intrare.

Chamęleon. ontis. quaſi paruus leo aīal eſt diuerſa varietate cōſperſſum vt pardus: ⁊ ad colores quos videt ꝯuerſiōe facillima variat̄: naſcit̄ in india figura ⁊ magnitudo ē lacerti niſi ꝙ crura hȝ recta ⁊ excelſiora: latera vētri iungunt̄ vt piſcibus ⁊ ſpina ſil̄i mō eminet. roſtrū ſil̄e ſuillo cauda ꝑlōga ī tenuitatē deſinēs ⁊ īplicās ſeu ī pinis orbib⁹ vngues adunci motus tardior vt teſtudini aſperuȝ corpus vt crocodillo hȝ oculos corpori ꝯcolores. nunq̄ȝ eos operit. Solus aīaliū nec cibo nec potu alit̄ nec alio q̄ȝ acris alimento latet hyeme vt lacerta. Ab Auicēna dicit̄ Stellio Sed diuerſuȝ eē. Hier. in leui. oñdit cū inq̄t. Megale chamęleō ⁊ Stellio ⁊ lacerta et palpa. oīa hęc īmunda ſunt. Eſt ⁊ gn̄s herbę a foliorum varietate: mutat enim cum terra colores ad ſimilitudineȝ chameleontis aīalis. Hanc quidā buphonem vocant

Chametere dn̄r humiles ⁊ deꝑſſę imagines. Chame enī grecorū aduerbiū latine ſignificat humi. Scribit Ply. li. xxxvj. ſcopā feciſſe apollinem palatinum veſtam ſedentē laudataȝ in ſeruilianis hortis duaſqȝ chameteras circa eam.

χάμως θεος ην τυρίων και ἀμενι των ὠσπερ ἡ ἀσταρτη θεος σιδονιων ἡ ἐλατρευσε σολομων.

Camelopardalis pe. cor. aīal cuius ad magnitudinē chameli ꝑceritas color pelliſqȝ pāthere maculis veluti florentib⁹ varigata poſtremę īfra aluū partes humi ſubſīdēt ſicuti in leonibus videm⁹ humeri pedeſqȝ ꝑores atqȝ itē pectus ꝑter cęteroꝝ mēbroꝝ rōnē ꝓcera tenuis ceruix chamelo caput ſil̄e. Camelopdalis ē aīal collo ſil̄is ęquo: pedib⁹ ⁊ crurib⁹ boui: capite camelo albis maculis rutilū colorē diſtinguentibus.

Chananęa hȝ diph. in penul. Eſt āt chananęa ſyria regio a chananęo filio Chā q̄ eā regionē q̄ nūc iudęa nuncupat̄ inhabitans a ſe chananeā nūcupauit vt li. j. antiq̄. Joſeph⁹ refert.

Chaonia: pars alpeſtris epiri licet q̄n̄qȝ ſumat̄ ꝓ tota Epiro. Hinc chaones ppl̄i a Troiano Heleni fratre Chaone noia-